

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**INTRODUCCIÓ A LA
NEUROPSICOLOGIA**

Coordinació: CAMPANERA REIG, SILVIA

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	INTRODUCCIÓ A LA NEUROPSICOLOGIA			
Codi	102922			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Neuropsicologia		COMPLEMENTS DE FORMACIÓ	Semipresencial
	Grau en Psicologia (R 2016)	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	2		1
Coordinació	CAMPANERA REIG, SILVIA			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Patricia Urieta 66% de la càrrega docent Sílvia Campanera 33% de la càrrega docent			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	Patricia Urieta 4 crèdits Sílvia Campanera 2 crèdits			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CAMPANERA REIG, SILVIA	silvia.campanera@udl.cat	2	
RODRÍGUEZ BALAGUÉ, ANNA	anna.rodriguezbalague@udl.cat	4	

Informació complementària de l'assignatura

Prerequisits de l'assignatura

No es requereix cap requisit previ. No obstant això, es recomana tenir aprovades les següents assignatures:

- 102900: Psicobiologia del desenvolupament humà
- 102901: Estructura i funció del sistema nerviós
- 102911: Neurociència i conducta

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'assignatura té com a objectiu fonamental el coneixement dels aspectes aplicats a l'estudi de les relacions entre el cervell i la conducta, i de la patologia produïda per lesions cerebrals, fent especial èmfasi en els coneixements referents als mètodes d'avaluació en l'àmbit de la neuropsicologia. En aquest context, l'assignatura d'Introducció a la Neuropsicologia es planteja els següents objectius per a l'alumne:

1. Conèixer i analitzar els objectius bàsics de la Neuropsicologia, i identificar les similituds i diferències entre aquesta disciplina i altres pertanyents a l'àmbit de la Psicobiologia de forma general
2. Analitzar els principals camps d'actuació i intervenció del/a neuropsicòleg/a, tant en relació amb la investigació bàsica com en el camp clínic
3. Identificar quines persones són susceptibles a ser intervingudes per part d'un professional expert en neuropsicologia
4. Conèixer els principals trastorns neurològics que poden produir una alteració en el comportament i / o en les funcions mentals superiors. Conèixer quins són els mecanismes cerebral implicats en l'aparició d'alteracions cognitives
5. Estudiar els principals trastorns neuropsicològics: afàsies, amnèsia, agnòsia, demències, apràxies, etc., comprenent la seva simptomatologia més rellevant, les lesions cerebrals que poden produir-los
6. Conèixer les principals estratègies i eines d'avaluació que són adequades en cada trastorn neuropsicològic en particular. Pràctica de l'ús dels test neuropsicològics i bateries neuropsicològiques més utilitzades
7. Identificar els principis bàsics del procediment d'avaluació i intervenció neuropsicològica i les eines més utilitzades en aquest camp, segons cada situació o context
8. Realització d'informes des d'un pensament crític i formulació de devolucions sobre els resultats de l'avaluació neuropsicològica de forma oral i escrita

En acabar l'assignatura de "Introducció a la Neuropsicologia" l'estudiant haurà de ser capaç de:

- Conèixer les eines metodològiques i tècniques necessàries per a l'estudi i la comprensió de les bases biològiques del comportament humà
- Explicar els processos cognitius, les estructures biològiques que els sustenten i els mecanismes psicològics que les organitzen
- Descriure i mesurar variables i processos cognitius

- Identificar diferències, problemes i necessitats referits als processos cognitius afectats
- Establir relacions entre els processos cognitius superiors i altres processos cognitius, analitzar de forma crítica contextos en què intervinguin processos neuropsicològics
- Elaborar informes referits a problemàtiques d'investigació i avaluació relacionades amb els processos neuropsicològics

Demostrear un coneixement teòric del funcionament del cervell i de les bases de la neuropsicologia. Elaborar un pla d'exploració neuropsicològica en l'adult adequat per poder elaborar una hipòtesi diagnòstica basada en l'evidència. Efectuar una exploració de tipus neuropsicològic adaptada a la tipologia de pacient segons l'edat i la clínica del pacient.

Competències

Competencias básicas:

CB1 Poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.

CB3 Capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.

CB4 Poder transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado).

Competencias Generales:

CG4 Reconocer las diferentes perspectivas teóricas sobre los temas en los que se trabaje, comentar las conclusiones y tomar decisiones.

CG5 Demostrar capacidad crítica para tomar decisiones pertinentes.

CG8 Identificar y evaluar las propias competencias, habilidades y conocimientos según los estándares de la profesión.

Competencias Específicas:

CE1 Identificar y analizar las características y las necesidades de las personas, grupos y organizaciones, así como de los contextos relevantes para el servicio que se solicita.

CE3 Aplicar las técnicas de recogida de información, obtener datos relevantes para la evaluación de los programas y/o intervenciones psicológicas.

CE4 Analizar e interpretar los resultados de la evaluación psicológica.

CE5 Diseñar y aplicar una estrategia/plan de intervención psicológica, en función de los contextos o servicio demandados.

CE7 Proporcionar información a los usuarios y establecer una relación interpersonal adecuada, teniendo en cuenta los diferentes contextos de relación profesional.

CE8 Elaborar informes técnicos, orales y escritos, sobre los resultados del proceso de evaluación, de la investigación o de los servicios demandados, respetando el compromiso ético que exige la difusión de conocimiento psicológico.

CE9 Usar las distintas fuentes documentales en psicología, mostrar un dominio de las estrategias necesarias para acceder a la información y valorar la necesidad de actualización documental.

CE10 Gestionar, analizar e interpretar datos en los marcos de los conocimientos disciplinarios propios de los diferentes ámbitos de la psicología.

CE11 Tomar decisions de manera crítica sobre la elecció, aplicació e interpretació de los resultados derivados de los distintos métodos de investigación psicológica.

CE12 Difundir el conocimiento derivado de las revisiones teóricas y de los resultados de la investigación psicológica.

Competencias Transversales:

CT5 Adquirir nociones esenciales del pensamiento científico.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Conceptes bàsics

- Tema 1. Definició de la neuropsicologia: concepte i desenvolupament de la neuropsicologia (anecdents i evolució). Àrees d'estudi i d'intervenció de la neuropsicologia.
- Tema 2. Mètodes de la Neuropsicologia humana: mètode clínic i investigació (mètode lesional, instrumental i funcional).
- Tema 3. Anatomia cerebral: asimetries, estructura i funcions, diferències sexuals.

Bloc 2. Semiologia i Trastorns neuropsicològics

- Tema 4. Atenció i memòria
- Tema 5. Percepció, reconeixement i moviment
- Tema 6. Funcions executives
- Tema 7. Llenguatge oral i escrit i habilitats numèriques
- Tema 8. Envel·liment normal vs patològic: canvis cognoscitius de l'envel·liment normal, envel·liment patològic (classificació de les demències)

Bloc 3. Avaluació neuropsicològica

- Tema 9. Escales d'avaluació neuropsicològica. Avaluació de: capacitat cognoscitiva general, motricitat, atenció, memòria, llenguatge, somatosensorial, habilitats visuals, visoespacial i construccionals, funcions executives i analogies
- Tema 10. L'informe neuropsicològic: anàlisi i devolució de resultats
- Tema 11. Rehabilitació neuropsicològica

Bloque 4. Rehabilitación neuropsicológica

- Tema 11. Recuperació i rehabilitació del cervell adult: plasticitat i recuperació funcional, recuperació espontànea, etapes de la recuperació, factors influents en la recuperació, enfocaments terapèutics de la lesió cerebral.
- Tema 12: Neurorehabilitació en l'infant: conceptes claus.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats formatives que es realitzaran seran les següents:

- Classe teòrica presencial
- Classe pràctica / seminari / tallers (2 grups)
- Elaboració d'un treball individual
- Resolució de problemes
- Estudi de casos

Pla de desenvolupament de l'assignatura

L'assignatura es desenvoluparà tenint en compte l'ordre dels blocs a partir dels quals està dividida: bloc 1, bloc 2, bloc 3 i bloc 4. Al finalitzar els dos primers blocs, es portarà un cap a la primera evidència que suposa el 20% de la nota final. Seguidament, es portarà a terme la part teòrica del tercer bloc, el qual s'avalua a través d'un treball individual sobre un informe neuropsicològic de cas, que representa el 30% de la nota. El 4t bloc s'impartirà seguidament de l'anterior. L'examen final de l'assignatura tindrà lloc durant la setmana d'avaluació, representant l'adquisició dels continguts de l'assignatura a nivell global (50% de la nota final).

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignació "Introducció a la Neuropsicologia" és continuada i sumativa. La part teòrica representa el 70% de la nota final de la matèria, mentre que la part pràctica representa el 30%. L'avaluació de l'assignatura consta de tres proves PEC: dues proves d'elecció múltiple (part teòrica) i un treball individual d'un cas real (part pràctica). El pes específic de cada prova sobre la qualificació global (Q), així com els continguts avaluats es mostren a continuació:

	PEC ₁	PEC ₂	PEC ₃
Bloc 1: Conceptes bàsics	Prova d'elecció múltiple individual (20%)	-	Prova final d'elecció múltiple individual (50%)
Bloc 2: Trastorns neuropsicològics		-	
Bloc 3. Avaluació neuropsicològica	-	Realització d'un informe neuropsicològic de cas (30%)	
Bloc 4. Rehabilitació neuropsicològica	-	-	

Només es pot recuperar la PEC3.

* Notes:

1. La no presentació d'alumne als exàmens teòrics o la no presentació dels treballs escrits suposa la pèrdua dels punts assignats a les proves.
2. Per realitzar i avaluar els treballs de pràctiques que requereixen el 80% d'assistència i hauran de ser presentats a la seva totalitat.
3. Els estudiants que per circumstàncies justificables no puguin realitzar l'avaluació continuada poden comptar amb la possibilitat de realitzar l'avaluació alternativa
4. Es necessari aprovar l'examen final amb un 50% (5/10) per poder fer mitjana amb la resta de PECs.

Bibliografia i recursos d'informació

- Clark D, L., Boutros N, N. i Méndez, M, F. (2007). El cerebro y la conducta. Neuroanatomía para psicólogos. Editorial: Manual Moderno.
- Enseñat, A., Roig, T. i Molina, A (2015). Neuropsicología pediátrica. Editorial: Síntesis.
- Junqué C. i Barroso J. (2009). Manual de neuropsicología. Editorial: Síntesis. Tirapu Ustárriz J, R, Ríos Lago M i Maestú Unturbe F. (2011). Manual de Neuropsicología. 2 edición. Editorial: Viguera.
- Reed, J i Warner, J (2008). Child neuropsychology. Concepts, Theory and Practice. Editoria: wiley - blackwell
- Tirapu Ustárriz J, R, Ríos Lago M i Maestú Unturbe F. (2011). Manual de Neuropsicología. 2 edición. Editorial: Viguera
- Tirapu Ustárriz J, García Molina A, Ríos Lago M i Ardila Ardila A. (2012). Neuropsicología de la corteza frontal y las funciones ejecutivas. Editorial: Viguera.
- Ardila, A., & Rosselli, M. (2007). *Neuropsicología clínica*, México: El Manual Moderno.

- Bryan Kolb, Ian Q. Whishaw (2017). Neuropsicología humana. Editorial Médica Panamericana, Barcelona